

राज्यातील उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या नगर
परिषदा/ नगरपंचायती यांचा राज्यस्तरावर
उत्कृष्ट नगर परिषद/ नगरपंचायत म्हणून गौरव/
सन्मान करण्याबाबत...

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : एमसीओ-२०१७/प्र.क्र.१२९/भाग-१/नवि-१४

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक: २६.०५.२०१७

वाचा: शासन निर्णय , नगर विकास विभाग, क्र एमसीओ-२०१७/प्र.क्र.३३/नवि-१४, दि. ३१.०३.२०१७

प्रस्तावना:

राज्यातील उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या नगर परिषदा/ नगर पंचायती यांचा राज्यस्तरावर उत्कृष्ट नगर परिषद/ नगर पंचायत म्हणून गौरव/ सन्मान करण्याबाबतची कार्यपद्धती शासन निर्णय दि. ३१.०३.२०१७ अन्वये विहित केली आहे. संबंधित नगर परिषदांच्या सन्मानार्थ देण्यात येणाऱ्या निधीच्या विनियोगाबाबतची कार्यपद्धती विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासनाने खालील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

राज्यातील उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या नगर परिषदा/ नगर पंचायती यांचा उत्कृष्ट नगर परिषद/ नगर पंचायत म्हणून त्यांच्या सन्मानाप्रित्यर्थ देण्यात येणाऱ्या निधीचा खर्च मागणी क्र. एफ-२ मुख्य लेखाशिर्ष २२१७, नगर विकास, ८०, सर्वसाधारण, १९२, नगर परिषदांना सहाय्य, (००) (४२) नगर परिषदांना वैशिष्ट्यपूर्ण कामासाठी विशेष अनुदान (वेतनेतर), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७१३०१) या लेखाशिर्षाखालील तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

०२. या प्रयोजनार्थ वितरीत केलेला निधी खर्च करतांना, शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्र. एफएफसी-१९१७/प्र.क्र.४/नवि-४, दि. ०२.०३.२०१७ अन्वये दिलेल्या खालील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करणे संबंधित नगर परिषदेस बंधनकारक राहिल.

१) राज्य व केंद्र शासनाच्या स्तरावरील पायाभूत सुविधा प्रकल्पांवरील (पाणी पुरवठा/ भुयारी गटार/ घनकचरा व्यवस्थापन इ.) प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा स्वहिस्सा भरणे, असे प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी करावा लागणारा अतिरिक्त खर्च भागविण्यासाठी (Gap Funding) १४ व्या वित्त आयोगातील कार्यात्मक अनुदानाचा प्राधान्याने वापर करणे बंधनकारक आहे.

तसेच असे पायाभूत सुविधा प्रकल्प सुरु करतांना त्या प्रकल्पातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या स्वहिश्याची रक्कम भरण्याचा ठराव संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी केलेला असल्यामुळे १४ व्या वित्त आयोगाच्या कार्यात्मक अनुदानातून उपरोक्त पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा भरण्यासाठी व प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी करावा लागणारा अतिरिक्त खर्च भागविण्यासाठी (Gap Funding) संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या **सर्वसाधारण सभेचा वेगळ्या ठरावाची आवश्यकता राहणार नाही.**

२) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत हागणदारी मुक्त झालेल्या ठिकाणांचे (OD Spots) सौंदर्यीकरण करणे व शहर हागणदारी मुक्त (ODF) होण्यास मदत होईल. अशा शौचालयांच्या दुरुस्तीची कामे करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या पूर्व मान्यतेने कार्यात्मक अनुदानातून खर्च करता येईल.

३) अस्तित्वातील पाणी पुरवठा योजना किफायतशीर ठरण्यासाठी अशा योजनेमध्ये पाण्याचे मीटर्स बसवणे (water Meters) तसेच अस्तित्वातील मलनिसारण प्रकल्पाच्या अनुषंगाने घर जोडण्या (Property Connection) देण्यासाठी करावा लागणारा खर्च यामधून करता येईल.

४) अस्तित्वातील पाणी पुरवठा योजनेच्या अनुषंगाने पपाण्याच्या दर्जामध्ये (Quality of Water) सुधारणा करण्यासाठी जलशुद्धीकरण केंद्राची दुरुस्ती करणे व अन्य अनुषंगिक कामे ज्यामुळे चांगल्या दर्जाचे पाणी संबंधित शहरातील नागरिकांना उपलब्ध होईल. याकरिता आवश्यक असणाऱ्या उपाययोजनांसाठी १४ व्या वित्त आयोगाच्या कार्यात्मक अनुदानाचा वापर करता येईल. तसेच, पाण्याचे/पाणी पुरवठा योजनेचे लेखापरिक्षण (Water Audit) करण्यासाठी करावा लागणारा खर्च देखील १४ व्या वित्त आयोगाच्या कार्यात्मक अनुदानातून करता येईल. या पर्यायाच्या अनुषंगाने करावयाच्या सुधारणांबाबतची कामे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण/आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांच्याकडून प्रमाणित करून घेतल्यानंतरच करता येतील.

५) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या स्वउत्पन्नामध्ये वाढ करण्याच्या उद्देशाने शॉपिंग कॉम्पलेक्स बांधणे, बाजारचा विकास करणे यासाठी देखील कार्यात्मक अनुदानाचा वापर करता येईल. **मात्र, अशा कार्यक्रमातून नगरपरिषदेच्या स्वउत्पन्नात वाढ होईल हे पूर्व प्रमाणित करणे** त्याकरिता खर्च करताना आवश्यक असेल.

६) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या क्षेत्रातील नाटयगृहे, समाज विकास केंद्रे, बहु उद्देशिय सभागृहे व स्मशानभूमी या अत्यावश्यक मुलभूत सुविधांकरिता देखील कार्यात्मक अनुदानाचा वापर करता येईल.

७) शहरामध्ये **पर्यावरणपूरक हरित पट्ट्यांचा (Green Parks) विकास** करण्यासाठी या कार्यात्मक अनुदानाचा वापर करता येईल. मात्र, असे प्रकल्प हाती घेताना त्यामध्ये अशा हरित पट्ट्यांची **देखभाल करण्याची कायमस्वरूपी उपाययोजना करणे** बंधनकारक राहील.

८) तसेच, मुलभूत सेवांवरील सेवा मानांकनाची गणना करून प्रसिध्द करण्यासाठी देखील कार्यात्मक अनुदानाचा वापर आयुक्त तथा संचालक नगर परिषद प्रशासन संचालनालय यांच्या मान्यतेने करता येईल.

९) राज्य शासनाच्या विविध शासकीय विभागांची देणी देण्याकरीता देखिल या कार्यात्मक अनुदानाचा वापर करता येईल.

०३. नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना उपरोक्त नमुद सन्मान प्रित्यर्थ प्राप्त होणाऱ्या अनुदानाचा वापर या शासन निर्णयात विहित केलेल्या बाबींवरच होईल याची खातरजमा करण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित आयुक्त, मनपा/ मुख्याधिकारी, नगर परिषद/ नगरपंचायत यांची राहील. यामध्ये कोणतीही कसूर झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित आयुक्त, मनपा/ मुख्याधिकारी, नगर परिषद/ नगरपंचायत यांच्यावर राहील व त्याकरीता ते शिस्तभंग विषयक कारवाईस पात्र राहतील.

०४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०५२९१७२३१९५७२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ज.ना.पाटील)
शासनाचे सहसचिव

प्रति,

१. आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई

२. सर्व विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगर परिषद प्रशासन
३. सर्व जिल्हाधिकारी,
४. सर्व नगराध्यक्ष, नगरपरिषदा/ नगरपंचायती.
५. सर्व जिल्हा प्रशासन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय
६. राज्यातील सर्व नगर परिषदा/ नगरपंचायती यांचे मुख्याधिकारी,
७. नगर विकास विभागातील सर्व कार्यासने.
८. निवडनस्ती (नवि-१४).